

РЕШЕНИЕ

№ 353

гр. София, 19.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калин Калпакчиев

Членове: Весислава И.а
Величка Цанова

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
в присъствието на прокурора Д. С. С.
като разглежда докладваното от Калин Калпакчиев Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231000600658 по описа за 2023 година

Атакувана е присъда № 9/23.03.2023 г. по н.о.х.д. № 432/2021 г. по описа на Софийския окръжен съд, НО, 4. състав, с която подсъдимият Б. К. И. е признат за виновен в това, че на 1.09.2015 г., за времето от 20:00 ч. до 24:00 ч., в зоната на отговорност на ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция” Драгоман, в околността на с. Дреатин, Софийска област, в качеството му на длъжностно лице – полицейски орган – старши полицаи (водач на патрулен автомобил) в 1 група „Охрана на държавната граница” от ГПУ Калотина при РД „Гранична полиция” Драгоман, в съучастие с подсъдимия В. М. А., като съизвършител, е приел дар от О. В. И. – паричната сума от общо 700 лева, която не му се следва, за да не извърши действия по служба, които е бил длъжен да извърши съгласно чл. 102, ал. 1, т. 5 от Закона за МВР и Раздел 3, пр.3 от Специфична длъжностна характеристика за длъжността полицаи – старши полицаи, от 8.12.2010 г. – не е извършил проверка в граничната зона на лицата О. И., В. Т., Л. Д. и чужди граждани с неустановена самоличност, и съответно на лекия автомобил марка „Ауди” с рег. № *****, в който същите пътували, както и пропуснал посочения автомобил и пътуващите в него лица, да преминат в охраняваната от него гранична зона по посока на държавната граница, поради което и на основание чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а”, вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК и във вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 1000 (хиляда) лева, като е признал подсъдимият Б. К. И., с установена по делото самоличност, за невинен и на основание чл. 304 от НПК го е оправдал по повдигнатото му обвинение да е

приел посочения дар, за което не е извършил действия по служба, които е бил длъжен да извърши, както и по обвинението, че е приел посочения дар, за да не извърши следните действия по служба: не е извършил проверка в граничната зона на пет лица мигранти, пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Рено” с рег. № *****, управляван от М. Б. М., както и проверка на автомобила; не е извършил проверка в граничната зона на четири лица мигранти с неустановена самоличност пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Шкода” с рег. № *****, управляван от В. Т. Т., както и проверка на автомобила; съгласно чл. 67, ал. 1, т. 3, 4 и 6 от Инstrukция № 81213-891/26.11.2014 г., издадена от МВР – не е изпълнил стриктно и точно поставената обща задача да следи уязвимите места и подходи за евентуални признаци за незаконно преминаване на държавната граница от девет лица мигранти, като ги превозил със служебния автомобил в близост до държавната граница, лично им показал посоката, в която трябвало да вървят, за да преминат държавната граница; не е задържал посочените по-горе лица и транспортни средства, нарушили и опитващи се да нарушат държавната граница; не е предприел незабавно мерки за пресичане на правонарушението, установяване и задържане на правонарушителите; не е поддържал връзка с ОДЧ при ГПУ Калотина и не е докладвал за незаконното навлизане в граничната зона на мигранти и на пътни превозни средства, превозващи мигранти.

На основание чл. 66, ал. 1 от НК, съдът е отложил изпълнението на така наложеното на подсъдимия Б. К. И. наказание две години лишаване от свобода за изпитателен срок от 4 (четири) години, считано от влизане на присъдата в сила. На основание чл. 37, ал. 1, т. 6, вр. чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а”, вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2 от НК съдът е лишил подсъдимия Б. К. И. от право да заема длъжност в системата на МВР, за срок от 2 (две) години, считано от влизане в сила на присъдата.

Със същата присъда съдът е признал подсъдимия Б. К. И. за невиновен в това, че от неустановена дата до около 21:30 ч. на 2.09.2015 г., е предал огнестрелно оръжие – ловна пушка Рюгер/Американ, калибър 308, с № 69368045, негова собственост, на лице, което няма разрешение за придобиването му – В. О. К., поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдавал по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 339, ал. 3, пр. 2 от НК.

С присъдата съдът е признал подсъдимия Б. К. И. за невиновен в това, че от неустановена дата до около 21:30 ч. на 2.09.2015 г., е предал боеприпаси за огнестрелно оръжие – 4 броя бойни патрони калибър 308, на лице – В. О. К., което няма разрешение за носене на съответното огнестрелно оръжие – ловна пушка Рюгер/Американ, калибър 308, с № 69368045, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 339, ал. 4, пр. 2, вр. ал. 3 от НК.

С присъда съдът признал подсъдимия В. М. А. за виновен в това, че на 1.09.2015 г., за времето от 20:00 ч. до 24:00 ч., в зоната на отговорност на ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция” Драгоман, в околността на с. Дреатин, Софийска област, в качеството му на длъжностно лице – полицейски орган – старши полицай в 1 група „Охрана на

държавната граница” от ГПУ Калотина при РД „Гранична полиция” Драгоман, в съучастие с подсъдимия Б. К. И., като съизвършител, е приел дар от О. В. И. – паричната сума от общо 700 лева, която не му се следва, за да не извърши действия по служба, които е бил длъжен да извърши съгласно чл. 102, ал. 1, т. 5 от Закона за МВР и Раздел 3, пр.3 от Специфична длъжностна характеристика за длъжността полицай – старши полицай, от дата 8.12.2010 г. – не е извършил проверка в граничната зона на лицата О. И., В. Т., Л. Д. и чужди граждани с неустановена самоличност, и съответно на лекия автомобил марка „Ауди” с рег. *****, в който същите пътували, както и пропуснал посочения автомобил и пътуващите в него лица, да преминат в охраняваната от него гранична зона по посока на държавната граница, поради което и на основание чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а”, вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК и във вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 1000 (хиляда) лева, като признал подсъдимия В. М. А. за невиновен и на основание чл. 304 от НПК го оправдал по повдигнатото му обвинение да е приел посочения дар, за което не е извършил действия по служба, които е бил длъжен да извърши, както и по обвинението, че е приел посочения дар, за да не извърши следните действия по служба: не е извършил проверка в граничната зона на пет лица мигранти, пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Рено” с рег. № *****, управляван М. Б. М., както и проверка на автомобила; не е извършил проверка в граничната зона на четири лица мигранти с неустановена самоличност пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Шкода” с рег. № *****, управляван от В. Т. Т., както и проверка на автомобила; съгласно чл. 67, ал. 1, т. 3, 4 и 6 от Инструкция № 81213-891/26.11.2014 г., издадена от МВР – не е изпълнил стриктно и точно поставената обща задача да следи уязвимите места и подходи за евентуални признаци за незаконно преминаване на държавната граница от девет лица мигранти, като ги придружил пътувайки с тях в служебния автомобил в близост до държавната граница, за да я преминат; не е задържал посочените по-горе лица и транспортни средства, нарушили и опитващи се да нарушат държавната граница; не е предприел незабавно мерки за пресичане на правонарушението, установяване и задържане на правонарушителите; не е поддържал връзка с ОДЧ при ГПУ Калотина и не е докладвал за незаконното навлизане в граничната зона на мигранти и на пътни превозни средства, превозващи мигранти.

На основание чл. 66, ал. 1 от НК съдът е отложил изпълнението на така наложеното на подсъдимия В. М. А. наказание две години лишаване от свобода за изпитателен срок от 4 (четири) години, считано от влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 37, ал. 1, т. 6, вр. чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а”, вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2 от НК съдът е лишил подсъдимия В. М. А. от право да заема длъжност в системата на МВР, за срок от 2 (две) години, считано от влизане в сила на присъдата.

Съдът е постановил след влизането на присъдата в сила, предметът на престъплението по чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а”, вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2, вр. чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1 от НК, а именно паричната сума от 700 лева, да бъде върната на нейния собственик О. В. И..

На основание чл. 189, ал. 3 от НПК съдът е осъдил подсъдимия Б.

К. И. да заплати в полза на държавата по сметка на ВСС, съответната част от направените във фазата на досъдебното производство разноски в размер на 390.59 лева, както и по сметка на Софийски окръжен съд, съответната част от направените във фазата на първоинстанционното съдебно производство разноски в размер на 80 лева, а на основание чл.189, ал. 3 от НПК подсъдимият В. М. А. е осъден да заплати в полза на държавата по сметка на ВСС, съответната част от направените във фазата на досъдебното производство разноски в размер на 390.59 лева, както и по сметка на Софийски окръжен съд, съответната част от направените във фазата на първоинстанционното съдебно производство разноски в размер на 80 лева.

Настоящата въззивна проверка на присъдата на СОС № 9/23.03.2023 г. следва да обсъди доводите на защитника на подсъдимия В. А. – адвокат В. Ч., залегнали в жалбата и допълнението към нея. В жалбата се твърди, че присъдата е неправилна – незаконосъобразна и необоснована.

В допълнението към жалбата се излагат съображения за това, че мотивирането на жалбата е възможно до даване ход на делото във въззивната инстанция; че фактическата обстановка по делото не кореспондира с доказателствата; че свидетел с идентификационен номер *** не поддържа показанията си от досъдебното производство; че са налице неизяснени обстоятелства по делото, но съдът е отказал да събира доказателства за тях. Иска се отмяна на присъдата в осъдителната част и пълното признаване за невиновен на подсъдимия А..

Подсъдимият А., редовно призован за датата на съдебното заседание пред САС, се явява, като лично и чрез защитника си адвокат Ч. излага аргументи в подкрепа на депозираната против присъдата жалба. Защитникът поддържа, че в случая се касае за класическа ситуация на „оговор“, тъй като другият подсъдим И. дава сведения за престъплението, извършено от подзащитния му; че първоинстанционният съд погрешно е интерпретирал събраните в хода на съдебното следствие доказателства, както и че приетите за установени факти от Окръжния съд не съответстват на събраните по делото доказателства; че осъдителната присъда се основава изцяло на показанията на свидетеля с тайна самоличност № 22, който обаче разпитан в съдебното следствие не потвърдил казаното от него в досъдебното производство; че няма други свидетели, които да са посочили А. за извършител на инкриминираното му деяние. Защитникът отправя искане за отмяна на присъдата в осъдителната част и за признаване на подсъдимия А. за невинен по повдигнатото му обвинение.

В съдебното заседание пред апелативния съд, представителят на САП счита, че въззивната жалба е неоснователна, поради което пледира за потвърждаване на първоинстанционната присъда.

В лична защита и в предоставената му последна дума подсъдимият А. поддържа казаното от защитника си и моли за постановяване на оправдателната присъда.

В лична защита и в предоставената му последна дума подсъдимият И. заявява, че не поддържа жалбата на подсъдимия А. и приема присъдата на Окръжния съд за справедлива.

СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД като прецени наведените от страните доводи и сам служебно провери изцяло правилността на атакуваната присъда по реда на чл. 313 и 314 от НПК, намира за установено следното:

1. Фактическата обстановка е подробно изяснена от състава на Окръжния съд. По делото са събрани в необходимия обем и по съответния процесуален ред доказателствата, имащи съществено значение за правилното му решаване. Доказателствените материали по делото, събрани в хода на съдебното следствие и тези от досъдебното производство, проверени от съда и приобщени по надлежния ред:

- **гласните доказателствени средства – обясненията** на подсъдимия Б. И., дадени от него в хода на съдебното следствие; **показанията** на свидетелите М. М., В. Т., О. И., Л. Д., свидетел с тайна самоличност с идентификационен номер ***, Г. Г., П. Т., М. А., П. П., Л. Л., В. К., дадени в съдебното заседание, както и в приобщените им части от досъдебното производство;

- **писмените доказателства и доказателствени средства** – протокол за оглед на местопроизшествие и фотоалбум; протокол за претърсване и изземване - том 1., лист 19-23; протокол за обиск и изземване – т. 1., лист 24-28; протокол за обиск и изземване – т. 1., лист 29-32; протокол и фотоалбум от следствен експеримент – т. 1., лист 175-187; протокол за доброволно предаване на розов на цвят калъф – т. 1., лист 188; протокол за оглед на веществени доказателства от 2.09.2015 г. – т. 1., лист 189-199; протокол за доброволно предаване – т. 1., лист 200 -202; протокол за оглед на веществени доказателства от 18.09.2015 г., разрешение за носене и употреба на огнестрелно оръжие – т. 2., лист 55; график за силите и средствата от сектор ГПУ- Калотина към отдел ГОДГ-01 и ГОДГ-02 при РДГП-Драгоман, изпълняващи задълженията си с автомобили с монтирани GPS устройства, за времето от 20:00 ч. на 1.09.2015 г. до 8:00 часа на 2.09.2015 г. – т. 3, л. 1-5; специфична длъжностна характеристика рег. № 50733/8.12.2010 г. за длъжността полицаи - старши полицаи в РДГП – т. 3., лист 6-7; специфична длъжностна характеристика рег. № 50773/8.12.2010 г. за длъжността полицаи - старши полицаи (водач на патрулен автомобил) в ГОДГ при РДГП – т. 3., лист 8-9; пътен лист – т. 3., лист 22; писмо на Регионална дирекция „Гранична полиция“ Драгоман – т. 3., лист 24-163; писмо от Регионална дирекция „Гранична полиция“ Драгоман – т. 4., лист 44; заповед УРИ № 3282з- 894/14.04.2015 г. – т.4., лист 45-94; специфична длъжностна характеристика - т. 6., лист 93-95; справки за съдимост, том 6., л. 12- 13;

- **способите за доказване** – заключения на балистичната експертиза (т. 2., л.2-6, техническата експертиза (т. 2., л.8-9), графическата експертиза (т. 2., л. 16-21), техническа експертиза, изготвена от вещото лице К. К. (т. 4., л.19), техническа експертиза, изготвена от вещото лице Д. (т. 4., л.23-34).

Изброените доказателствени материали са анализирани от първоинстанционния съд

поотделно и в своята съвкупност, като изясняват по несъмнен начин всички обстоятелства от съществено значение за правилното решаване на делото - факта на извършване на деянието, неговото авторство, механизма на осъществяването му, субективната му страна, личността на подсъдимите, степента на тяхната обществена опасност.

САС споделя фактическата обстановка възприета от решаващата инстанция, поради което не намери основания за нейното изменение или допълване, а само внесе известни смислови и редакционни корекции, които не се отразяват съществено на релевантните за случая факти.

2. Въз основа на така посочените доказателствени материали, надлежно приобщени от първоинстанционния съд, несъмнено е установено, че подсъдимият Б. К. И. бил назначен на работа в МВР на сержантска длъжност на 1.04.2005 г., със заповед рег. № 898/25.03.2005 г. на Директора на НСТП. Към 1.09.2015 г. той заемал длъжността старши полицаи (водач на патрулен автомобил) в 1 група - „Охрана на държавната граница“ от ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция“ Драгоман, назначен със заповед УРИ № 3282з-894/14.04.2015 г. на директора на ГД „Гранична полиция“ - МВР. Съгласно тази заповед специфичното наименование на длъжността му било младши инспектор.

Подсъдимият И. бил запознат със специфичната си длъжностна характеристика рег. №50737/8.12.2010 г., видно от протокол рег. № 12507 /26.05.2011 г. за запознаване на държавен служител от РДГП Драгоман с длъжностна характеристика и от протокол рег. № 22823/12.06.2013 г. за запознаване на държавен служител от РДГП Драгоман със заповед за допълнение на длъжностна характеристика. В Раздел III „Основни длъжностни права и задължения“ на Специфичната длъжностна характеристика за длъжността полицаи – старши полицаи (водач на патрулен автомобил) при РДГП, било посочено едно от основните задължения за длъжността – „изучава оперативната обстановка в заповядания участък (направление) за охрана и открива, преследва и задържа лица и транспортни средства, нарушили или опитващи се да нарушат държавната граница“.

Подсъдимият В. М. А. бил назначен на работа в МВР на сержантска длъжност със заповед рег. № 1984/16.12.1999 г. на директора на НС ГТГ. Към 1.09.2015 г. той заемал длъжността старши полицаи в 1 група „Охрана на държавната граница“ от ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция“ Драгоман, преназначен със заповед УРИ № 3282з-894/14.04.2015 г. на директора на ГД „Гранична полиция“ - МВР. Съгласно тази заповед, специфичното наименование на длъжността му било младши инспектор.

Подсъдимият А. също бил запознат със специфичната си длъжностна характеристика рег. № 50733/8.12.2010 г., видно от протокол рег. № 7503 /22.05.2012 г. за запознаване на държавен служител от РДГП Драгоман с длъжностна характеристика и от протокол рег. № 22841/12.06.2013 г. за запознаване на държавен служител от РДГП - Драгоман със заповед за допълнение на длъжностна характеристика. В Раздел III „Основни длъжностни права и задължения“ на Специфичната длъжностна характеристика за длъжността полицаи – старши полицаи (водач на патрулен автомобил) при РДГП, било посочено едно от основните

задължения за длъжността – „изучава оперативната обстановка в заповядания участък (направление) за охрана и открива, преследва и задържа лица и транспортни средства, нарушили или опитващи се да нарушат държавната граница“.

На 1.09.2015 г. подсъдимите Б. К. И. и В. М. А. следвало да бъдат на работа за времето от 20:00 часа на 1.09.2015 г. до 8:00 часа на 2.09.2015 г. в състав на автопатрул № 284, като граничен полицейски наряд за охрана на държавната граница, съгласно график рег. № 4379р-18521/31.08.2015 г. за работата на служителите от 1 група „ОДГ“ през септември 2015 г., утвърден от зам.началника на ГПУ - Калотина П. Т..

Двамата подсъдими били инструктирани преди застъпване на дежурството, видно от план рег. № 4379р-19058/7.0.2015 г. за провеждане на инструктаж на гранично-полицейските наряди в 1 група „ОДГ“ от ГПУ Калотина за времето от 20:00 часа на 1.09.2015 г. до 08:00 часа на 2.09.2015 г. Като пунктове за носене на службата на подсъдимите, били посочени: № 1 - от 20:00 ч. до 24 ч. - с. Дреатин; № 2 - от 00:00 ч. до 3:00 ч. - с. Г.Н.; № 3 – от 3:00 ч. до 00:00 ч. - с. Д.Невля. По време на дежурството подсъдимите ползвали служебен автомобил марка „Лендровър Дифендър“ с рег. № *****, като водач на превозното средство бил подсъдимият Б. И..

През лятото на 2015 г. свидетелят О. В. И. се занимавал с транспортиране на чужди граждани от гр. София до границата на Република България с Република Сърбия.

В късния следобед на 1.09.2015 г. свидетелят О. И. бил в района на Лъвов мост в гр. София. Там го заговорил на английски език човек от арабски произход, който поискал от него съдействие за транспортирането на група от девет човека до района на сръбско-българската граница – с.Дреатин, обл.Софийска. И. се свързал със своя познат М. М., който бил шофьор на такси. Той се съгласил да извърши превоза срещу заплащане. Друг шофьор на такси, на който свидетелят О. И. възложил да транспортира чужди граждани до с.Дреатин, бил свидетелят В. Т. Т.. Той работел като таксиметров шофьор към фирма „СВ-такси 12-63" и управлявал л.а. „Шкода Фабия" с рег. № *****.

Около 20:30-21:00 часа двамата таксиметрови шофьори качили в автомобилите си девет човека, които били от арабски произход. В автомобила на свидетеля М. М. – марка „Рено Клио“, с рег. № *****, се настанили пет лица, четири от които с неустановена по делото самоличност и свидетеля Х. М.. В автомобила на свидетеля В. Т. – марка „Шкода Фабия“ с рег. № *****, пътували 4 човека с неустановена самоличност.

Тъй като М. знаел точно в кой район, в близост до граничната зона трябва да оставят чуждите граждани, В. Т. шофирал автомобила си след неговия автомобил. Било вече тъмно когато навлезли в района на с. Дреатин, намиращо се в граничната зона на Република България с Република Сърбия. Тогава двата автомобила били спрени от гранични полицаи, движещи се със служебен автомобил „Лендровър Дифендър" с рег. № *****, който имал надпис „Гранична полиция“ и включена на покрива лампа. Това били подсъдимите Б. К. И. и В. М. А. които били дежурни като автопатрул № 284. Подсъдимият И. застанал до автомобила на свидетеля М. М., като наредил на чужденците да излязат от превозното

средство, а на свидетеля М. казал да не излиза. След това накарал петимата пътници да сложат на капака на автомобила вещите си. Те извадили и наредили на капака пари, телефони, храна и други вещи, след което И. започнал да ги обискера, като им заповядал да изкарат багажа от раниците си. Притеснен, свидетелят М. М. излязъл от колата и попитал граничния полицаи „Какво ще стане сега?“, при което му било отговорено да си стои в колата и да си тръгва, за да не го закара в полицията. Тогава свидетелят М. си поискал ключовете и личната карта. Преди да му ги върне, подсъдимият И. събрал парите и телефоните от капака на автомобила на свидетеля М., сложил ги в найлонов плик, който взел със себе си.

Междувременно до втория автомобил „Шкода Фабия“ с рег. № *****, с водач свидетеля В. Т., се приближил подсъдимият А., с насочен пистолет и заповядал на пътуващите в него да слязат и да извадят всичко от джобовете си. Свидателят Т. се обърнал към четиримата пътници, като им превел заповяданото на английски език. Чужденците извадили това, което имали в джобовете си. Т. оставил на капака две банкноти по 50 лева, а другите четирима - няколко банкноти от по 20 евро, телефони и три - четири банкноти от по 50 евро.

Подсъдимият А. накарал чужденците да изсипят на земята съдържанието на раниците си и да легнат по очи. Това силно ги изплашило. Изплашил се и свидетелят В. Т.. Той попитал А.: „Какво ще ни правите, ще ни задържате ли?“, на което подсъдимият му отговорил: „Ако ви задържам, ще трябва много да пишем. Айде тръгвай и не се разправяй“. След като двата автомобила, управлявани от свидетелите М. М. и В. Т., потеглили, подсъдимите И. и А. наредили на деветимата чужди граждани да се качат в служебния автомобил. Автомобилът бил управляван от подсъдимия Б. И., който бил поставил до себе си (без калъф) ловната си карабина Рюгер/Американ, калибър 308 Уинчестър с № 69368045, с монтиран на нея оптически прицел. На задната седалка, при чужденците, бил седнал подсъдимият А., който със знак с ръка им наредил да мълчат. Настанени по този начин, двамата подсъдими извозили деветимата чужденци до района на ГП 314 (гранична пирамида 314). До самата гранична пирамида ги завел подсъдимият И., като им посочил с ръка накъде е Сърбия.

През това време свидетелите М. М. и В. Т. информирали по телефона свидетеля О. И. за случилото се в граничната зона с тях самите и с деветимата чужденци. При него дошъл и гражданинът от арабски произход, който по-рано го бил помолил да уреди транспорта на деветте лица от арабски произход. Той поискал от свидетеля И. да го закара до границата в района на с.Дреатин, за да намери свой близък роднина, който бил в групата от деветимата чужди граждани, и който се бил изгубил. Свидателят О. И. се съгласил, но тъй като предполагал, че за да навлезе в граничната зона в същия район, граничните полицаи ще му искат пари, решил да опише паричните банкноти, които имал намерение да им даде, ако му ги поискат. В себе си свидетелят И. имал 850 лева в банкноти от по 50 лева. Преди да тръгнат, той продиктувал на свидетеля В. Т. да запише серийните номера на банкнотите на лист, откъснат от тефтер. Пред номера на всяка банкнота го накарал да напише числото 50. Така били записани серийните номера на банкнотите – общо 17 броя банкноти, всяка от които с номинал от 50 (петдесет) лева. От едната страна на листа, горе вляво били

напечатани буквите „ИИ“ - на тази страна били описани 14 (четиринайсет/ броя банкноти от по 50 лева, а от другата страна на листа от тефтера били описани 3 (три) броя банкноти от по 50 лева. На тази втора страна от листа от тефтер, горе вдясно били напечатани буквите „ЖЗ“ (този лист бил предаден от свидетеля О. И. с протокол за доброволно предаване - т. 4, л. 10 от досъдебното производство).

Потеглили с автомобил „Ауди А4“ с рег. № *****, управляван от свидетеля О. И.. В автомобила, освен свидетеля И. се качили неговата приятелка – свидетелката Л. В. Д., чуждият гражданин от арабски произход, свидетелят В. Т. и лица с неустановена по делото самоличност. Наближавайки с. Дреатин, преди самото село, свидетелят И. видял светлини и автомобил с надпис „Гранична полиция“, както и двама гранични полицаи. Това били подсъдимите Б. И. и В. А., със служебния автомобил „Лендроувър Дифендър“. Единият от тях им махнал със стоп-палка, при което свидетелят И. спрял с управлението от него лек автомобил. И. отишъл при тях и директно ги попитал къде са хората. Подсъдимият В. А. отговорил, че са ги откарали с техния джип близо до границата със Сърбия и са ги насочили накъде да вървят, за да я преминат. О. И. попитал къде точно са ги оставили, а А. му отвърнал, че са ги откарали по пътя след с.Дреатин и трябва да карат само направо, по пътя до първото кръстовище след селото.

За да пропуснат автомобила „Ауди А4“ с рег. № *****, управляван от свидетеля И., заедно с хората в него, да навлязат в граничната зона в посока държавната граница, както и за да не им извършва гранична проверка, подсъдимите И. и А. поискали от свидетеля И. пари. Тогава И. им дал приготвената предварително сума от 500 лева, които били от банкнотите, чиито серийни номера били описани преди това на листа от тефтера от свидетеля Т.. Подсъдимият И. взел сумата от 500 лева, като в това време подсъдимият А. стоял до него. След като подсъдимите казали, че парите са малко, свидетелят И. дал на подсъдимите още 200 лева, които също били от описаните предварително банкноти. След това двамата подсъдими пропуснали лекия автомобил „Ауди-А4“ с рег. № ***** и пътуващите в него лица в граничната зона, която трябвало да охраняват.

След като свидетелят О. И. безуспешно се лутал с автомобила в граничната зона и не успял да намери лицето, което чуждият гражданин издирвал, в един момент се оказал отново срещу служебния автомобил, до който стояли двамата подсъдими. След като уведомили двамата гранични полицаи, че са се объркали и не могат да намерят търсения изгубил се чужд гражданин, подсъдимите И. и А. потеглили със служебния автомобил като указали на свидетеля И. да кара след тях, за да го заведат на точното място. Движейки се след служебния автомобил, свидетелят О. И. запомнил регистрационния номер на превозното средство марка „Лендроувър Дифендър“. Скоро след това пътуващите намерили изгубилия се чужденец, след което всички потеглили към гр.София с лекия автомобил марка „Ауди“.

За случая с предстоящото пътуване на свидетеля О. И. и неговите спътници до граничната зона в района на с. Дреатин и за даването на пари на граничните полицаи, за да бъдат пропуснати в граничната зона, узнал свидетелят с тайна самоличност с идентификационен № 22. Той присъствал и възприел извършването на описа на 17-те банкноти от по 50 лева, като

успял да заснеме описа само от едната страна - от тази, на която били описани 14-те броя банкноти. Този свидетел съобщил за предстоящото предаване на парите на свидетеля П. С. П. - началник група ГПУ - Калотина, който от своя страна уведомил незабавно прекия си началник - свидетеля П. Т. – на длъжност началник на ГПУ-Калотина. Свидетелят с идентификационен № 22 изпратил снимката на листа с описа на банкнотите по вайбър на свидетеля П. П..

След полунощ на 2.09.2015 г., докато още продължавало дежурството им, двамата подсъдими си поделили дадените им от свидетеля О. И. банкноти. Не е установено къде е оставил своя дял от парите подсъдимия А.. Подсъдимият Б. И. оставил своя дял от парите в къща, находяща се в с. Несла, която била обитавана от него и вуйчо му - свидетеля В. О. К., като ги сложил в розов платнен калъф за пушка, в който бил поставил и карабината марка „Рюгер/Американ“, калибър 308, „Уинчестър“, с № 69368045, с монтирана на нея оптика и четири броя заводско производство бойни патрони калибър 308 WIN, с щампован надпис върху гилзите „PPU 308 WIN“.

В хода на образуваното досъдебно производство, при условията на неотложност на 2.09.2015 г. и с последващо одобрение по реда на чл. 164, ал. 3 НПК на съдия от Окръжен съд София, бил извършен личен обиск на подсъдимия Б. И., удостоверен в протокол за обиск и изземване (л. 29-31, т. 1 от досъдебното производство). При този обиск била иззета една банкнота от 50 лева със сериен № БЛ 5913922. Банкнота със същия сериен номер фигурирала в описа на банкноти, изготвен от свидетеля О. И..

В съставен на 2.09.2015 г. протокол за обиск и изземване (л. 24-27, т. 1 от досъдебното производство) е обективизиран извършен личен обиск и на подсъдимия В. А., при който не били намерени вещи и предмети, имащи значение за разследването.

С протокол за доброволно предаване от 4.09.2015 г. (л. 200, т. 1 от досъдебното производство), свидетелят О. И. предал на разследващия орган откъснатия лист от бележник (л. 10, т. 4 от досъдебното производство), на който свидетелят В. Т. бил съставил опис на серийните номера на банкнотите, които били дадени от него на подсъдимите.

Приетото по делото заключение на графическата експертиза по протокол № 107/2016 г. (л. 16-21, т. 2 от досъдебното производство), изследвало ръкописния текст от цифри и букви в горепосочения откъснат лист от бележник (л. 10, т. 4 от досъдебното производство) установило, че текстът е изписан от свидетеля В. Т..

На 2.09.2015 г. свидетелят В. О. К. предал на разследващия орган един брой платнен калъф, розов на цвят, прокъсан, с размери – дължина 141 см и широчина 29 см, с две платнени дръжки от едната дълга страна и самозалепващ се отвор от една от широките страни, за което бил съставен протокол за доброволно предаване (л. 188, т. 1 от досъдебното производство). В калъфа била открита ловна карабина марка „Рюгер/Американ“, калибър 308, „Уинчестър“ с № 69368045, с монтирана на нея оптика и четири броя бойни патрони, калибър 308 WIN, с щампован надпис върху гилзите „PPU 308 WIN". В същия калъф били

открити банкноти с различен номинал, като сред тях и 7 броя банкноти от по 50 лева, серийните номера на които съвпадали със седем броя от описаните банкноти на лист от бележник (л.10, т. 4 от досъдебното производство) – № БИ 6813658, № БЛ 0371441, № БЗ 2000706, № БК 2582612, № БИ 6529149, № БЕ 6962133, № БЛ 5913922.

Гореописаните карабина „RUGER AMER-S“, cal.308WIN, с № 693-68045 и 4 броя боеприпаси са били обект на изследване по назначената и изготвена балистична експертиза по протокол № 386/2015 г. (л. 2-6, т. 2 от досъдебното производство). От заключението на експертизата се установява, че карабина „RUGER AMER-S“, cal.308 Win, с № 693- 68045 е технически изправна и е годна да произведе изстрел, а четирите броя патрони са годни за употреба по предназначение и могат да бъдат изстреляни с изследваната карабина.

Заключението на съдебно-техническата експертиза (л. 19-20, т. 4 от досъдебното производство) установява истинността на изследваните по делото като веществени доказателства 33 (трийсет и три) броя банкноти. Съгласно това заключение – 1 брой банкнота от 10 лева, 2 броя банкноти от 20 евро, 14 броя банкноти от 50 лева, 8 броя банкноти от 50 евро, 1 брой банкнота от 100 щатски долара, 6 броя банкноти от 20 лева, 1 брой банкнота от 20 турски лири са истински и представляват редовна емисия.

3. Въззивната инстанция намира, че така възприетите от състава на Окръжен съд София фактически положения са правилно установени, като при оценката им не са допуснати логически грешки. Решаващият съд в съответствие с изискванията на чл. 305, ал. 3 НПК е обсъдил доказателствените материали в пълнота и убедително е обосновал съображенията си, въз основа на които е направил фактическите си констатации. Първоинстанционният съд е основал възприетите от него обстоятелства от съществено значение за правилното решаване на делото върху добросъвестните, обективни и в преобладаващата си част логически синхронизирани помежду си показания на свидетелите-очевидци на деянието О. И., В. Т. и Л. Д.; на свидетелите, възприели събития преди и след извършване на деянието – М. М. и свидетел с идентификационен номер 22; на обясненията на подсъдимия Б. И.; на свидетелите – полицейски служители П. П., П. Т., М. А., Г. Г.; върху писмените доказателствени материали и експертните заключения на техническите и графическата експертизи, които в съвкупността си пълно и детайлно разкриват картината на деянието. Срещу присъдата е подадена жалба от защитника на подсъдимия В. А., като подсъдимия Б. И. не е възразил срещу постановения от първоинстанционния съд осъдителен акт, нито се е присъединил към жалбата на защитника на подсъдимия А.. В жалбата на защитника на подсъдимия А. основното несъгласие е с доказателствената оценка, осъществена от първоинстанционния съд, като се настоява, че приетите в присъдата факти не се установяват от събраните по делото доказателства; възразява се, че осъдителната присъда срещу А. почива на противоречиви и негодни доказателства – признанията на другия подсъдим, които

имали качеството на „оговор“ и отречените в съдебно заседание показания от досъдебното производство на свидетел с идентификационен № 22.

Разгледани в своята логическа цялост възраженията в жалбата се отнасят до дейността на Окръжния съд по оценка на доказателствата, поради което ще бъдат разгледани последователно от въззивният съдебен състав.

4. При извършения в рамките на правомощията си собствен анализ на събраните по делото доказателства и доказателствени средства, настоящата инстанция споделя основните изводи по фактите на първоинстанционния съд

Основните възражения, отправени от защитника на подсъдимия, както в жалбата и допълнението към нея, така и в съдебните прения пред въззивната инстанция, се отнасят до оспорване на приетите от съда фактически положения, касаещи тази част от фактологията по делото, която се отнася до инкриминираното поведение на подсъдимия А. при срещата му със свидетелите М., Т. и И., съответно водените разговори между двамата подсъдими и посочените свидетели, размяната на пари между подсъдимите И. и А., от една страна и свидетеля И., от друга страна, и причината за това.

Подробното разглеждане и проверка на възраженията на защитника изискват анализ и съпоставка на събраните в хода на първоинстанционното производство доказателствени материали. Съществено значение в доказателствената съвкупност заемат свидетелските показания на лицата, които са възприели пряко фактите, отнасящи се до инкриминираното на подсъдимия поведение – свидетелите О. И., В. Т. и Л. Д.. Същевременно решаващо е значението на онези доказателствени материали, които служат за проверка достоверността на преките източници на доказателствени факти – показанията на свидетелите М. М., П. П. и свидетел с идентификационен № 22, както и писмените доказателства и доказателствени средства и заключенията на техническите и графическата експертизи.

Първостепенният съд поначало правилно е преценил, че в конкретния случай достоверната картина на деянието може да бъде пресъздадена преди всичко при интерпретацията на общата логическа съвкупност и последователност на гласните доказателствени средства в контекста на останалите налични по делото доказателствени материали – писмени такива, експертни заключения и веществени доказателства. Правилното разрешаване на тази задача е изисквало щателен анализ на доказателствените материали поотделно, както и прецизното им взаимно съпоставяне. Първоинстанционният съд е осъществил изпълнението на тази задача напълно отговорно, като по повод дейността му по събиране и проверка на относимите към предмета на доказване по чл. 102 НПК доказателствени материали не могат да бъдат отправени упреци. При формирането на цялостната доказателствена маса, върху която е основана фактологията на деянието, не са допуснати процесуални нарушения.

Съставът на решаващия съд внимателно е анализирал и съпоставил показанията на свидетелите и останалите доказателства по делото и е дал мотивиран и обоснован отговор за тяхната достоверност и доказателствена стойност. При отговора на отделните възражения

по фактите и доказателствата за тяхното установяване, изложени в допълнението към жалбата на защитника на подсъдимия А., и поддържани от страните в съдебните прения пред въззивния съд, съдебният състав на САС прие следното:

Обосновани са констатациите на първоинстанционния съд за това, че фактите относно датата, мястото и повода за срещата и съдържанието на разговорите между подсъдимите и свидетеля О. И., за размяната на инкриминираната парична сума между свидетеля и подсъдимите и основанията за това, са несъмнено доказани въз основа на гласните доказателствени средства – обясненията на подсъдимия И., показанията на И., Т. и Д.; писмените доказателства – предаденият доброволно от И. на разследващите органи лист, съдържащ опис на серийните номера на 17 броя банкноти с номинал 50 лева; заключението на графическата експертиза, установяващо, че ръкописният текст върху доброволно предадения лист е изписан от В. Т.; показанията на свидетеля с идентификационен номер 22, който потвърждава казаното от свидетелите Т. и П. П..

Между отделните доказателствени материали не се наблюдават същностни противоречия, а съществуващите различия са подробно коментирани от състава на Окръжния съд в аспекта на правилно очертаните спорни от фактическа и доказателствена страна въпроси – за поведението на двамата подсъдими спрямо превозваните от свидетелите М. и Т. чужди граждани; за срещата и проведения разговор между подсъдимите и свидетеля И.; за факта на даването на сумата от 700 лева от И. на двамата подсъдими; за причинната връзка между даването/получаването на парите и действията/бездействията на подсъдимите.

Разглеждането на фактическите положения и доказателствата за тяхното установяване, които имат главно значение за цялостното и детайлно изследване на картината на деянието води до следните изводи:

5. Относно обхвата на въззивната проверка

Доколкото жалба срещу присъдата е подал само защитникът на подсъдимия А., това налага някои уточняващи предварителни съображения относно обхвата на настоящата въззивна съдебна проверка. Основно положение в процесуалния закон, закрепено в чл. 314 НПК, е, че въззивната инстанция проверява изцяло правилността на присъдата, независимо от основанията, посочени от страните, както и спрямо необжалвалите присъдата страни. В този смисъл липсата на жалба от подсъдимия И. и неговия защитник не освобождава въззивния съд от цялостна проверка на обосноваността и законосъобразността на присъдата, включително и по отношение на неподалия жалба подсъдим. Това е особено наложително доколкото в случая се касае за деяние, което според обвинението е извършено от двамата подсъдими в съучастие, поради което фактите, подлежащи на установяване в процеса са общи и за двамата извършители.

Същевременно по част от фактите на обвинението, касаещи неизвършена проверка в граничната зона на М. М., В. Т. и превозваните от тях деветима чужди граждани

подсъдимите са оправдани, а именно признати са за невинни по следните факти: че не са извършили проверка в граничната зона на пет лица чужди граждани, пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Рено” с рег. № *****, управляван от М. Б. М., както и проверка на автомобила; че не са извършили проверка в граничната зона на четири лица чужди граждани с неустановена самоличност пътуващи с цел незаконно преминаване в Република Сърбия, в лек автомобил марка „Шкода” с рег. № *****, управляван от В. Т. Т., както и проверка на автомобила; че не са изпълнили стриктно и точно поставената обща задача (съгласно чл. 67, ал. 1, т. 3, 4 и 6 от Инструкция № 81213-891/26.11.2014 г., издадена от МВР) да следят уязвимите места и подходи за евентуални признаци за незаконно преминаване на държавната граница от девет лица чужди граждани, като ги превозили със служебния автомобил в близост до държавната граница, лично им показали посоката, в която трябвало да вървят, за да преминат държавната граница; че не са задържали посочените по-горе лица и транспортни средства, нарушили и опитващи се да нарушат държавната граница; че не са предприели незабавно мерки за пресичане на правонарушението, установяване и задържане на правонарушителите; че не са поддържали връзка с оперативната дежурна част при Гранично полицейско управление (ГПУ)-Калотина и не са докладвали за незаконното навлизане в граничната зона на чужди граждани и на пътни превозни средства, превозващи чуждите граждани.

Доколкото по делото не е подаден въззивен протест срещу оправдателната част на присъдата, то ревизия на първоинстанционния съдебен акт в тази насока е процесуално недопустима. Обвинителните факти, за които подсъдимите са оправдани са установени от първия съд, но са приети за несъставомерни от правна страна, за което САС ще изложи съображения по-долу в решението.

Предвид изложеното, Апелативният съд приема, че следва да се занимае с конкретните възражения на защитата срещу осъдителната част на присъдата.

6. За длъжностното качество на подсъдимите и свързаните с него служебни задължения

Към инкриминираната дата – 1.09.2015 г. И. и А. били служители на ГД „Гранична полиция“ на МВР. Б. И. заемал длъжността старши полицай (водач на патрулен автомобил, младши инспектор) в 1 група - „Охрана на държавната граница“ от ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция“ Драгоман. В. А. също заемал длъжността старши полицай (младши инспектор) в 1 група „Охрана на държавната граница“ от ГПУ - Калотина при РД „Гранична полиция“ Драгоман. Според длъжностно им качество и двамата подсъдими били задължени да изучават оперативната обстановка в заповядания участък (направление) за охрана и да откриват, преследват и задържат лица и транспортни средства, нарушили или опитващи се да нарушат държавната граница.

Тези факти са несъмнено установени от писмените доказателства по делото – намиращите се в т. 3 от досъдебното производство и надлежно приобщени към материалите по делото на

основание чл. 283 НПК. Освен, че са имали задължения по служба да проверяват лицата, които са нарушили или опитват да нарушат държавната граница, подсъдимите са били инструктирани за конкретния обхват на задълженията им преди да застъпят на смяна на 1.09.2015 г. Освен писмените доказателства за тези факти свидетелстват полицейските служители П. Т., П. П., М. А. и Г. Г.. В техните показания от съдебното и досъдебното производство, надлежно приобщени към доказателствения материал по делото, се съдържат синхронизирани с писмените доказателства сведения за това, че за времето от 1.09.2015 г. от 20:00 часа до 8:00 часа на 2.09.2015 г. И. и А. са били дежурен автопатрул за охрана на държавната граница с пункт за проверка при с. Дреатин; че преди началото на дежурството са били инструктирани за задълженията им за наблюдение на границата, проверка на лица и моторни превозни средства в граничната зона; че в граничната зона не се допуска свободно движение на лица и автомобили, които подлежат на проверка.

7. За предаването на инкриминираната сума пари от свидетеля О. И. на подсъдимите И. и А. и основанието за това

Съществено значение за установяване на релевантните по делото факти имат показанията на свидетелите О. И., В. Т. и Л. Д., съответно обясненията на подсъдимия Б. И.. Така описаните доказателствени средства са източник на преки доказателства за деянието и участието на подсъдимите при извършването му.

Несъмнено е установено от показанията на свидетеля И., че на 1.09.2015 г. той е организиран превозването на чужди граждани за преминаването им през границата с Република Сърбия при село Дреатин; че превозването трябвало да се осъществи от свидетелите М. М. и В. Т., които управлявали леките автомобили, в които пътували чуждите граждани; че при село Дреатин подсъдимите спрели за проверка автомобилите, управлявани от М. и Т., но вместо проверка наредили на свидетелите да напуснат района, а чуждите граждани били извозени от тях със служебния автомобил в местност в близост на границата. След така развилите се събития, за които безпротиворечиво свидетелстват Т., М. и производно И., самият О. И. потеглил към с. Дреатин, за да разреши проблема с останените на границата чужди граждани, като им помогне да преминат на територията на Република Сърбия. Ключово за случая, е че И. установява, че носел в себе си сумата от 700 лева, която възнамерявал да даде на подсъдимите. В потвърждение на неговите показания, в тази част, е казаното от свидетеля В. Т., който последователно сочи, че И. му се обадил по телефона на път за с. Дреатин и му продиктувал серийните номера на банкнотите, които възнамерявал да даде на полицаите. В подкрепа на казаното от И. и Т. по този въпрос е и доброволно предадения от И. лист хартия, на който Т. записал номерата на банкнотите – за авторството на документа доказателство е и заключението на графическата експертиза, надлежно прието от първия съд в хода на съдебното следствие.

Показанията на свидетеля И. са особено важни и от гледна точка на съдържащите се в тях преки доказателства за самото изпълнително деяние на инкриминираното престъпление. И. последователно поддържа в досъдебните и съдебните си показания, че подсъдимите са му

поискали пари, за да пропуснат него и пътуващите в автомобила му през граничната зона, както и за да не му извършат проверка. Така в показанията си от досъдебното производство (т. 1, л. 128-131), законосъобразно приобщени към материалите по делото, И. устатовява, че:

„...Видях двама гранични полицаи, като единият махаше със стоп палка и аз спрях. Аз слязох от колата и отидох при полицаите. И двамата полицаи бяха в униформа. Единият беше по възрастен с прошиарена коса със средно телосложение, другият полицай беше по-млад с тъмна коса, някъде същата височина, но по-едър. Директно ги попитах къде са хората. По-възрастният ми каза, че са откарали хората с техния джип близо до границата със Сърбия и са ги насочили някъде да вървят, за да я преминат... Попитах тогава много пари ли са им взели, като ми казаха, нищо не са им взели... Те ми поискаха пари, за да ме пуснат да мина. Казаха ми, че ако не дам пари, няма да ме пуснат да мина нито аз, нито хората с мен. Както вече казах преди това знаех, че ще ми искат пари и в десния джоб на панталона си държах 500 лева, а в левия джоб имах 200 лева, 150 лева оставих в жабката на колата, за да не ми вземат всичките пари. Първо извадих и дадох на по-възрастния 500 лева. Той ги взе и каза, че са малко. Тогава извадих останалите 200 и ги дадох на същия полицай...Разговорът ми беше и с двамата полицаи, но по-деен беше по-възрастният..“

Очевидци на част от случилото се между И. и подсъдимите били свидетелите Л. Д. и В. Т.. Д. установява, че когато слязла от автомобила, за да отиде до тоалетна в близките храсти чула как един от полицаите казал на О. И.: *„...Знаеш как може да се оправим..“*. Т. установява, че е виждал как И. дава пари на полицаите: *„...Тогава видях, че Олег дава пари на полицаите, мисля, че ги даде на другия полицай, който преди това беше спрял Марио...“*

Източник на преки доказателства за дението са обясненията на подсъдимия Б. И.. В подробните си обяснения пред съда И. признава, че свидетелят И. им предложил 500-600 лева в банкноти по 50 лева; че двамата с подсъдимия А. са разговаряли с И.; че той предложил и на двамата парите, а след това си разделили наполовина дадената от свидетеля сума пари; че той оставил своя дял от парите в къщата на вуйчо му В. К. в село Несла; че преди срещата с И. са спрели два таксиметрови автомобила, превозващи общо девет чужди граждани, които транспортирали в близост до границата; че не са взели пари от деветимата чужди граждани.

С основание първоинстанционният съд е възприел като достоверен източник на доказателства обясненията на подсъдимия И.. Освен, че са логически издържани, те не се опровергават от останалите доказателства по делото. При оценката на достоверността на обясненията на подсъдимия И. от значение са два аспекта – логическата убедителност и последователност на собственото им вътрешно съдържание и отношението им към останалия доказателствен материал. При съблюдаване на правилата за доказателствената тежест по чл. 103, ал. 1 – ал. 3 НПК, за да бъдат приети за достоверни обясненията на подсъдимия не се изисква те да намират подкрепа, а да не се опровергават от несъмнено установени фактически положения или да не се дискредитират на собствено основание поради неясноти, необясними празноти или тъй като съдържат обективно невъзможна

версия. Същевременно съгласно изискванията на чл. 103, ал. 1 и ал. 2 НПК, които са приложими за всички наказателни производства, доказателствената тежест в наказателния процес лежи върху страната, повдигнала обвинението пред съда, независимо от естеството на обвинението и фактите, които подлежат на доказване. Придържайки се към тези изисквания, САС констатира, че обясненията на И. не страдат от недостатъци, които да ги дискредитират на собствено основание, като същевременно установи, че те намират стабилна подкрепа както в показанията на свидетелите О. И., В. Т. и Л. Д., М. М., така и в приобщените по делото писмени доказателства и доказателствени средства – протокол за обиски и изземване от подсъдимия И. на една банктнота от 50 лева, сериен № БА 5913922, който съвпада с описанието в предадения доброволно от О. И. лист със серийните номера на 14 банктноти; заключение на графическата експертиза и показанията на свидетел с идентификационен № 22.

Неоснователно е възражението на защитата, че обясненията на И. имали качеството на оговор и поради това следвало да се изключат от доказателствата по делото. Според процесуалната теория онази част от обясненията на подсъдимия, в която той уличава друго лице в извършване на престъплението, за което той е обвинен, се нарича оговор. Същественото в случая е, че обясненията на И. не са по естеството си оговор, защото той признава за собственото си участие в престъплението, както и за това на подсъдимия А.. И. не уличава А. в извършването на престъплението, за сметка на своето собствено участие в извършване на деянието. Независимо от това, съдебната практика е константна, че обясненията, които имат качество на оговор имат процесуална стойност на доказателствено средство, но подлежат на внимателна проверка и съпоставка с останалите доказателствени материали по делото.

По същество възражението на защитата касае доказаността на участието на А. в изпълнителното деяние на престъплението. В този смисъл както Окръжният съд, така и САС счита, че обясненията на подсъдимия И. не са единственото доказателствено средство, което обосновава авторството на деянието. Налице са и други доказателства, които бяха коментирани по-горе – показанията на свидетелите И., Д., Т., както и писмените доказателства и доказателствени средства.

Следващото възражение на защитата се отнася до доказателствената оценка на показанията на свидетеля с тайна самоличност с идентификационен № 22. Според защитника на подсъдимия А. първият съд неоснователно е възприел показанията на този свидетел от досъдебното производство, които били отречени от него в съдебната фаза на процеса. В мотивите на присъдата са изложени обстойни съображения за това защо досъдебните показания на свидетеля с тайна самоличност се приемат за достоверен доказателствен източник, които се споделят изцяло от въззивната инстанция. Освен, че са логически последователни, показанията на този свидетел се подкрепят солидно от множество други доказателствени материали. За това, че свидетелят с идентификационен номер № 22 е научил от О. И. за предстоящото даване на подкуп на подсъдимите, подкрепящи факти се съдържат в показанията на самия свидетел И., дадени в съдебно заседание на първия съд;

показанията на свидетеля П. П. също несъмнено подвърждават казаното от свидетеля с тайна самоличност, че той му се е обадил, за да му съобщи информация за предстоящо даване на подкуп на граничните полицаи, които са на смяна на 1 срещу 2 септември 2015 г., както и че му е изпратил електронно съобщение със снимка на част от листа, на който свидетеля В. Т. е написал серийните номера на банкнотите, предмет на подкупа; в подкрепа на казаното от свидетеля с тайна самоличност е и заключението на техническата експертиза, изследвала изпратеното на П. изображение.

По отношение на авторството на деянието на подсъдимия И. имат значение и показанията на свидетеля В. К., който предал доброволно останената от този подсъдим в къщата в село Несла пушка и банкноти, чийто серийни номера съвпадат с описаните в списъка, изготвен от свидетеля Т., както и протокола за обиск и изземване, с който към материалите по делото е приобщена банкнота, чийто сериен номер съвпада с банкнота, описана в листа, написан от Т. и предаден доброволно от И..

По отношение на авторството на деянието на подсъдимия А. доказателства се извличат най-вече от показанията на свидетеля-очевидец О. И. и от обясненията на другия съучастник Б. И., както и от показанията, подробно обсъдени по-горе, на свидетелите В. Т., Л. Д., М. М., П. Т. и свидетел с тайна самоличност № 22. Цялостното поведение на подсъдимия А. по време на срещата със свидетелите М. и Т. и впоследствие с О. И., несъмнено установява, че той е действал в съгласие и синхрон с подсъдимия Б. И.. В този смисъл изрично са освен обясненията на И., но и показанията на И..

Апелативният съд споделя доводите на Окръжния съд за изключване от материалите по делото на протокола за извършения следствен експеримент. Законосъобразно решаващият съд е приел, че на основание чл. 166 НПК следственият експеримент не е самостоятелен способ за доказване, а само за проверка и уточняване на данни, получени от разпита на подсъдимия/обвиняемия и свидетелите или от други действие по разследването или съдебното следствие. Видно от показанията на свидетеля П. Т., дадени в съдебно заседание (л. 132 от съдебното дело на СОС) – „оперативните проведеха беседа с двамата подсъдими и те са казали къде са парите“, съответно свидетелят П. П. установява, че подсъдимият А. ги завел в стара къща, където намерели плик с пари, скрит в дупка в земята.

Видно от материалите по делото подсъдимият А. е разпитан като свидетел на 2.09.2015 г., като разпитът е приключил в 19:10 часа – т. 1 л. 122 – л. 124 от досъдебното производство). В 19:55 на същата дата е започнал следственият експеримент за „уточняване на показанията на свидетеля В. А.“ (т. 1, л. 175 – л. 177 от досъдебното производство). Цялостната оценка на доказателствата по делото налага несъмнения извод, че непосредствено след извършване на деянието на 2.09.2015 г. и към момента на разпита му като свидетел към В. А. е било отправено подозрение, че е извършил престъпление. В този смисъл разпитът на А. като свидетел няма процесуална стойност, а протоколът за следствен експеримент не отразява вярно проведеното действие по разследването. Видно от протокола – л. 175 – л. 177 от том 1 на досъдебното производство, А. е посочил мястото в село Несла, от което разследващите са иззели определени вещи. Проведеният следствен експеримент заобикаля процесуалния

закон, доколкото видно от протокола А. е давал обяснения, които са насочили разследващите към определени вещи, които впоследствие били иззети. Независимо, че спрямо А. е било отправено подозрение за извършеното престъпление, той не е бил превлечен, съответно бил и лишен от право на защита, включително не е бил запознат, че има право да не дава обяснения и да не се самоуличава. Незаконосъобразно проведеният следствен експеримент не може да се приравни на законосъобразно действие по претърсване и изземване, както е приел Окръжният съд, защото в действителност такова не е било извършено. Разследващият орган не е претърсвал помещение, а е бил насочван от подсъдимия А., който по същество е давал обяснения, съответно вещите не са намерени, а са посочени от подсъдимия. Действието по разследването не може да се приравни и на доброволно предаване, доколкото такава свободна воля А. не е изразил изрично – свидетелят П. П. заявява, че подсъдимият ги завел в къщата в село Несла, но не става ясно това негово действие да е било доброволно, доколкото това се е случило в процес на извършваната служебна проверка спрямо него и стартирало наказателно производство с първото действие по разследването – с протокола за оглед на местопроизшествието. В този смисъл незаконосъобразно извършените действия по разследването не могат да доведат до правомерен резултат, а именно законосъобразното приобщаване към материалите по делото на инкриминирания плик.

Независимо от приетото по отношение на незаконосъобразното приобщаване на част от веществените доказателства САС счита, подобно на първоинстанционния съд, че авторството на деянието по отношение на подсъдимия А. е несъмнено установено от обсъдените по-горе гласни доказателствени средства.

В обобщение въззивният съдебен състав приема, че извършеният от първата инстанция анализ на доказателствата, с посоченото по-горе изключение, което не се отразява на крайния резултат, е правилен и съобразен с процесуалните правила за оценка на тяхната достоверност. Осъществената от въззивния съдебен състав самостоятелна доказателствена оценка води до несъмнения извод, че приетите от решаващия съд фактически положения обосновано се извеждат от надлежното събраните и оценени достоверни доказателствени материали по делото. В този смисъл неоснователни се явяват абстрактните възражения на защитата на подсъдимия А. за непълнота и пропуски във фактическите констатации и доказателствени изводи в мотивите на решаващия съдебен състав от Окръжния съд.

8. При установената фактическа обстановка, направените от ОС София правни изводи са правилни и законосъобразни:

САС споделя позицията на Окръжния съд за това, че подсъдимите И. и А. към инкриминирания период са имали качеството на длъжностни лица по чл. 93, т.1, б. „а“ НК и на полицейски орган по смисъла на чл. 302, т. 1, пр. 6 НК. И двамата са били назначени на длъжност старши полицаи в ГПУ Калотина, РД „Гранична полиция“ – Драгоман. Няма

съмнение, че съгласно задължителната съдебна практика, намерила проявления в Постановление на ВС № 8/81 г., т. 1, субект на подкуп по [чл. 301 и 302 НК](#) е длъжностно лице по смисъла на [чл. 93, ал. 1, б. "а" и "б" НК](#), което може лично да извърши или да не извърши съответно действие или бездействие по служба, което произтича от служебната му компетентност или възложена работа, за което получава дар или друга имотна облага.

„Действието по служба“ се осъществява чрез действие или бездействие. То може да е съобразено със служебните изисквания на длъжностното лице, да представлява нарушение на същите или престъпление по служба. Според цитираното Постановление на ВС не може да бъде субект на престъплението подкуп длъжностно лице, което приема дар или друга имотна облага за действие или бездействие, което не се включва в неговите служебни права и задължения. В тези случаи не е налице подкуп, защото длъжностното лице не може да извърши исканото от даващия дар или друга имотна облага действие или бездействие.

По делото несъмнено е установено, че И. и А. в качеството им на полицейски орган на 1.09.2015 г. са приели дар – паричната сума от 700 лева, от О. И.. Приетият дар не се е следвал на подсъдимите, а те са го получили за да не извършат действия по служба, които те е следвало да извършат. Както правилно е аргументирал първият съд действията по служба, които И. и А. не са извършили са произтичали от чл. 102, ал. 1, т. 5 ЗМВР и от специфичната длъжностна характеристика за длъжността старши полицай – не са извършили проверка в граничната зона на О. И., В. Т., Л. Д. и чужди граждани с неустановена самоличност, на лекия автомобил марка „Ауди“ с рег. № *****, както и са пропуснали автомобила и пътуващите с него свидетели да преминат в охраняваната от тях гранична зона по посока на държавната граница на Република България. В този смисъл законосъобразен е изводът на решаващата инстанция, че задълженията по служба, които подсъдимите да пропуснали да извършат са пряко свързани с длъжностната им характеристика, както и че приетият от тях дар е целял именно те да не извършат посочените по-горе действия по служба – обобщено казано – да не извършат граничен контрол спрямо свидетелите И., Т., Д., неустановени чужди граждани и автомобила, с който са се придвижвали, както и да ги пропуснат безпрепятствено да преминат в граничната зона.

Същевременно САС споделя оправдателните мотиви на присъдата, доколкото не се установява от доказателствата по делото подсъдимите да са приели пари от свидетеля И. за да не извършат проверка по отношение на М. М., В. Т. и пътуващите с тях чужди граждани, както и за минали техни действия или бездействия по служба.

Законосъобразни са изводите на първата инстанция и по отношение на съучастието под форма на съизвършителство при извършване на деянието от подсъдимите И. и А., съответно за доказаността на прекия умисъл за извършване на престъплението. Изложените подробни съображения по тези въпроси се споделят изцяло от апелативната инстанция.

Законосъобразни са крайните заключения на Окръжния съд и по отношение на обвиненията по чл. 339, ал. 3, пр. 2 НК и по чл. 339, ал. 4, пр. 2 вр с ал. 3 НК, доколкото не е установено подсъдимият И. да е предавал на свидетеля В. К. огнестрелно оръжие и боеприпаси. Обясненията на И. и показанията на Костов, преценени в съвкупност с протокола за

доброволно предаване и оглед на веществени доказателства, не установяват по несъмнен начин да е извършено престъпление, поради което законосъобразно и на основание чл. 304 НПК съдът е оправдал И. за тези обвинения.

9. По наказанието:

При отмерване на наказанието в границите на състава по чл. 302, т. 1, пр. 6, б. „а“ вр с чл. 301, ал. 1, пр. 2 и чл. 20, ал. 2 вр с ал. 1 НК, а именно лишаване от свобода от три до десет години, глоба до 20 000 лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 НК съставът на Окръжния съд правилно е приел, че отговорността следва да се определи при условията на чл. 55 НК и за двамата подсъдими.

Обосновано съдът е отчел като смекчаващи отговорността на подсъдимия И. обстоятелства липсата на предишни осъждания, трудовата му ангажираност, добрите данни за личността му, изрядното му процесуално поведение, изразеното от него съжаление и направените признания, изминалия период от време от извършване на деянието до постановяване на присъда – 8 години, което не се дължи на негово недобросъвестно поведение и правилно е определено от Окръжния съд като изключително смекчаващо обстоятелство. Като отегчаващи обстоятелства, съдът е оценил предхождащото деянието поведение на подсъдимия, както и факта на съучастие.

Така при наличие на многобройни и едно изключително смекчаващо отговорността обстоятелство, Окръжният съд законосъобразно е приел, че и най-лекото наказание от 3 години лишаване от свобода е несъразмерно тежко за подсъдимия И., поради което е определил наказанието под предвидения в закона минимум – две години лишаване от свобода. Законосъобразно съдът не е приложил нормата на чл. 55, ал. 3 НК, като е наложил на И. наказание глоба в размер на 1000 лева и лишаване от право да заема длъжност в системата на МВР за срок от 2 години. Законосъобразно съдът е отложил изпълнението на така определеното наказание с изпитателен срок от 4 години. Освен, че са налице формалните предпоставки на чл. 66, ал. 1 НК нито установената обществена опасност на дееца, нито периода от време, изминал от извършване на деянието, налагат ефективното изтърпяване на наказанието.

Обосновано съдът е отчел като смекчаващи отговорността на подсъдимия А. обстоятелства липсата на предишни осъждания, трудовата му ангажираност, добрите данни за личността му, изрядното му процесуално поведение, сравнително ниския размер на приетия подкуп, изминалия период от време от извършване на деянието до постановяване на присъда – 8 години, което не се дължи на негово недобросъвестно поведение и правилно е определено от Окръжния съд като изключително смекчаващо обстоятелство. Като отегчаващи обстоятелства, съдът е оценил предхождащото деянието поведение на подсъдимия А., както и факта на съучастие с подсъдимия И..

Така при наличие на многобройни и едно изключително смекчаващо отговорността обстоятелство, Окръжният съд законосъобразно е приел, че и най-лекото наказание от 3

години лишаване от свобода е несъразмерно тежко за извършеното от подсъдимия А., поради което е определил наказанието под предвидения в закона минимум – две години лишаване от свобода. Законосъобразно съдът не е приложил нормата на чл. 55, ал. 3 НК, като е наложил на А. наказание глоба в размер на 1000 лева и лишаване от право да заема длъжност в системата на МВР да срок от 2 години. Законосъобразно съдът е отложил изпълнението на така определеното наказание с изпитателен срок от 4 години. Освен, че са налице формалните предпоставки на чл. 66, ал. 1 НК нито установената обществена опасност на дееца, нито периода от време, изминал от извършване на деянието, налагат ефективното изтърпяване на наказанието.

САС прие, че произнасянето по веществените доказателства и по разноските е законосъобразно, поради което не се налага корекция на присъдата в тази част.

При извършената на основание чл. 314 от НПК служебна проверка на съдебния акт, не се констатираха други основания за неговото отменяване или изменяване.

По изложените съображения и на основание чл. 338 от НПК, СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда № 9/23.03.2023 г. по н.о.х.д. № 432/2021 г. по описа на Софийския окръжен съд, Наказателно отделение, 4. първоинстанционен наказателен състав.

Настоящото решение подлежи на касационна жалба и протест в 15-дневен срок от уведомяване на страните – подсъдимите Б. И., В. А., защитниците адвокат А. и адвокат Ч. и САП, за изготвянето му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____